

การประเมินความพร้อมรรรรมากิบาลข้อมูลภาครัฐ

การจัดทำนโยบายข้อมูล (Data Policy)

การจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล (Dataset Guideline)

โดย ดร.อาศิส วัฒนุญะโพธิ์

ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

วันที่ 18 และ 20 มีนาคม 2567

แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570

มีวิสัยทัศน์ คือ **“บริการภาครัฐสะดวก โปร่งใส กันสมัย ตอบโจทย์ประชาชน”**

ยกระดับภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน มีการทำงานแบบอัจฉริยะให้บริการ โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง

ที่มาและความสำคัญ

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

มาตรา 8 ธรรมชาติของข้อมูลภาครัฐประกอบด้วย

- (1) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล
- (2) การมีระบบบริหารและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน
- (3) การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล
- (4) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล
- (5) การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

- “หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ราชการ ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน รัฐสภา ศาล องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- มาตรา 12 เพื่อให้การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล... และเกิดการบูรณาการร่วมกัน ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำธรรมชาติของข้อมูลภาครัฐในระดับหน่วยงาน และดำเนินการดังต่อไปนี้ให้เป็นไปตามธรรมชาติของข้อมูลภาครัฐ

หน้า ๕๗
เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๖๗ ก ราชกิจจานุเบกษา ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ
การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ
พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒
เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล
จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการ
ภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้
“ดิจิทัล” หมายความว่า เทคโนโลยีที่ใช้วิธีการนำสัญลักษณ์ศูนย์และหนึ่ง หรือสัญลักษณ์อื่น
มาแทนคำสั่งที่ต่าง เพื่อใช้สร้างหรือก่อให้เกิดระบบต่าง ๆ เพื่อให้มนุษย์ใช้ประโยชน์

“รัฐบาลดิจิทัล” หมายความว่า การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน
ภาครัฐและการบริการสาธารณะ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูลภาครัฐและการทำงาน
ให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

มาตรา 12(2) จัดทำกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัล

พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562
กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลนั้น ต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐาน ข้อกำหนด และหลักเกณฑ์

ด้านที่ 1
Data Governance Framework
ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

ด้านที่ 2
Open Data
การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

ด้านที่ 3
Digitalization
กระบวนการหรือ การดำเนินงานทางดิจิทัล

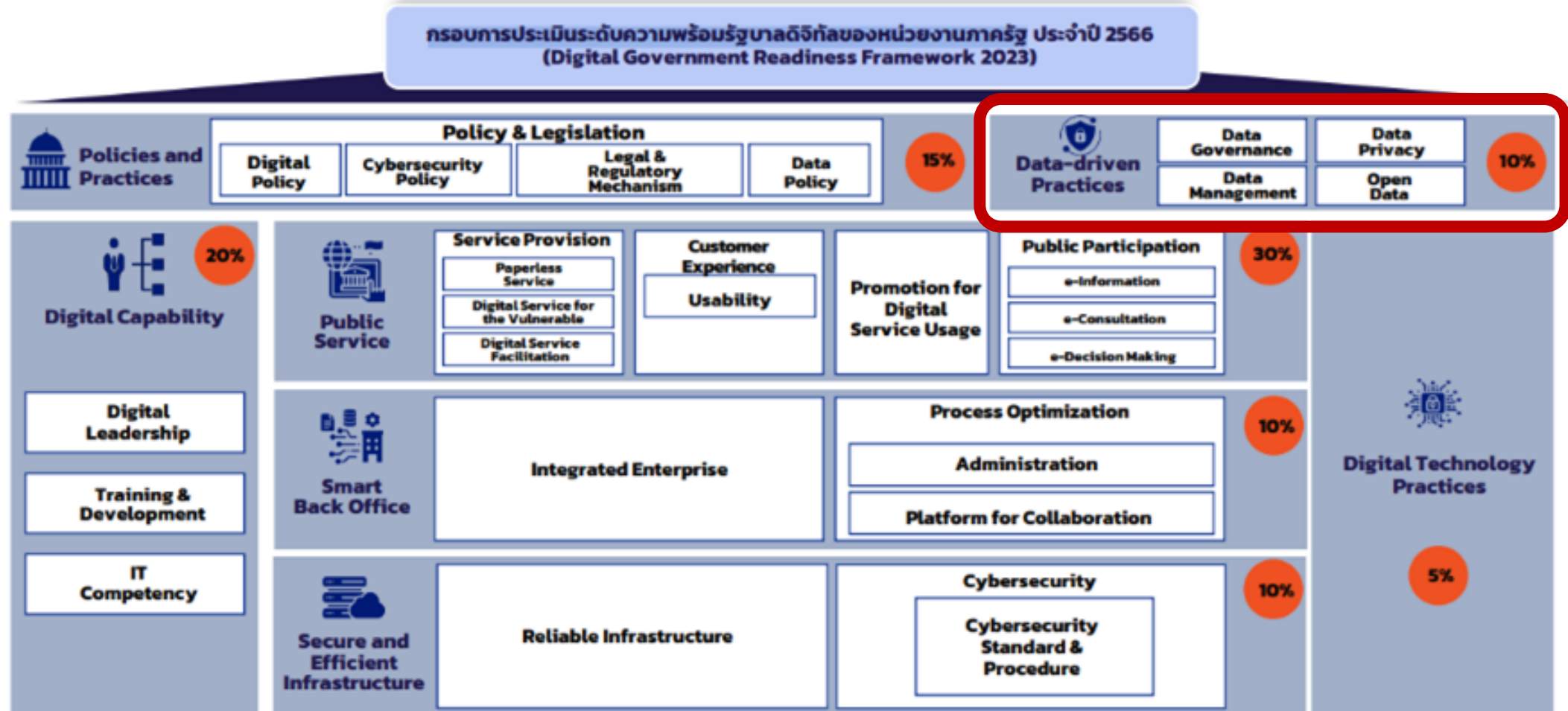

ด้านที่ 4
Data Exchange
การเชื่อมโยงและ แลกเปลี่ยนข้อมูลดิจิทัล

การประเมินความพร้อมของรัฐบาลดิจิทัลภาครัฐ

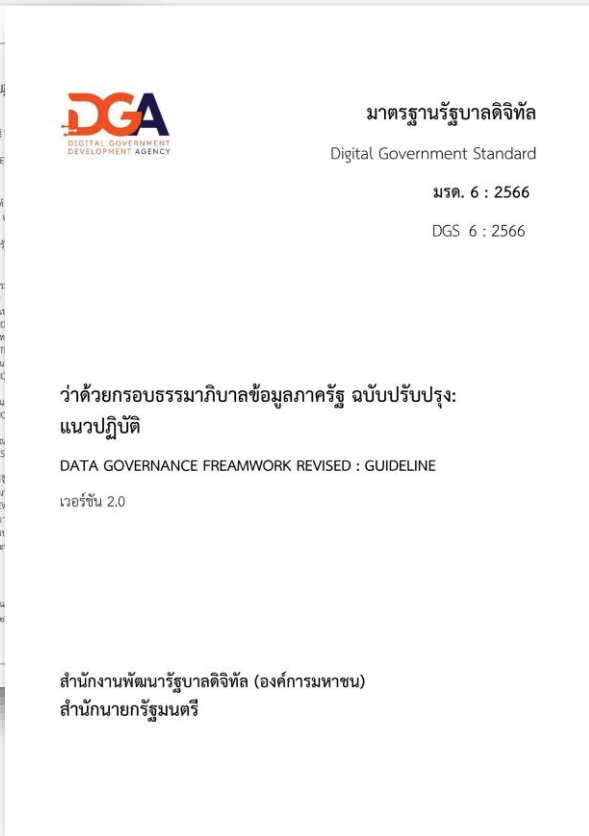
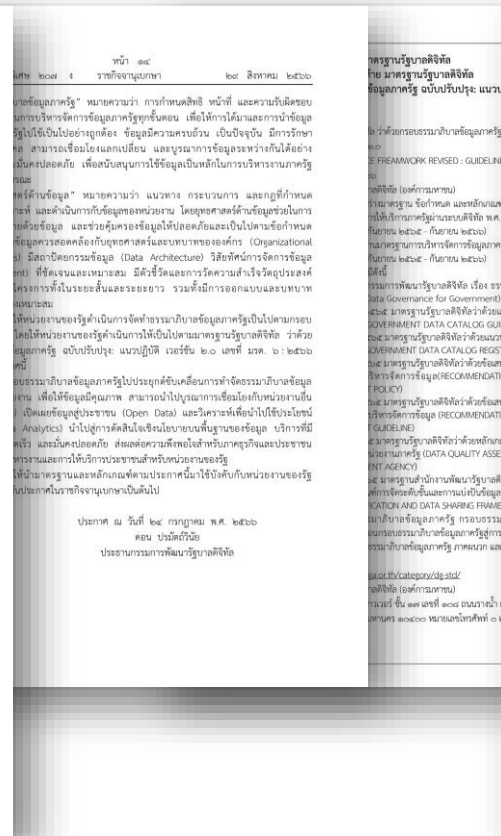
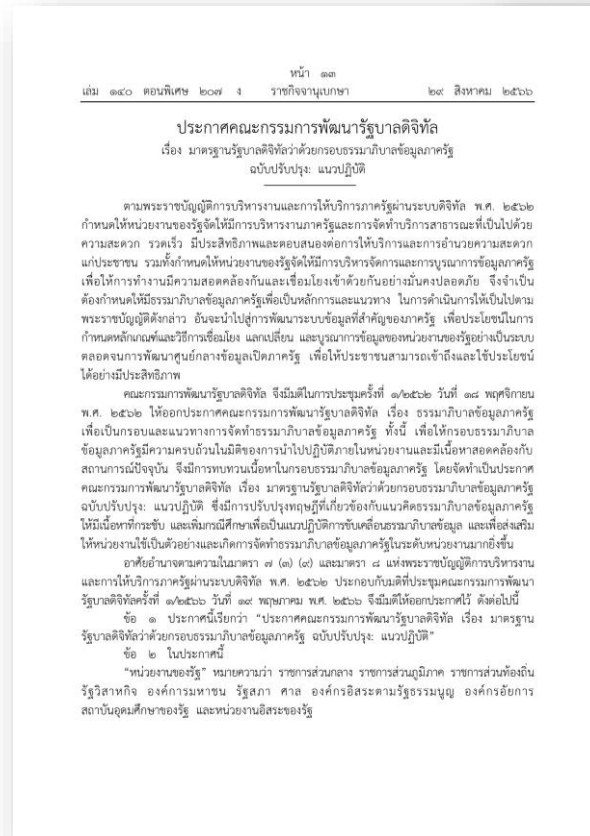
สพร. ได้สำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) และเป็นการให้เกียรติและเชิดชูหน่วยงานที่มีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

การประกาศ มรต. ลงในราชกิจจานุเบกษา

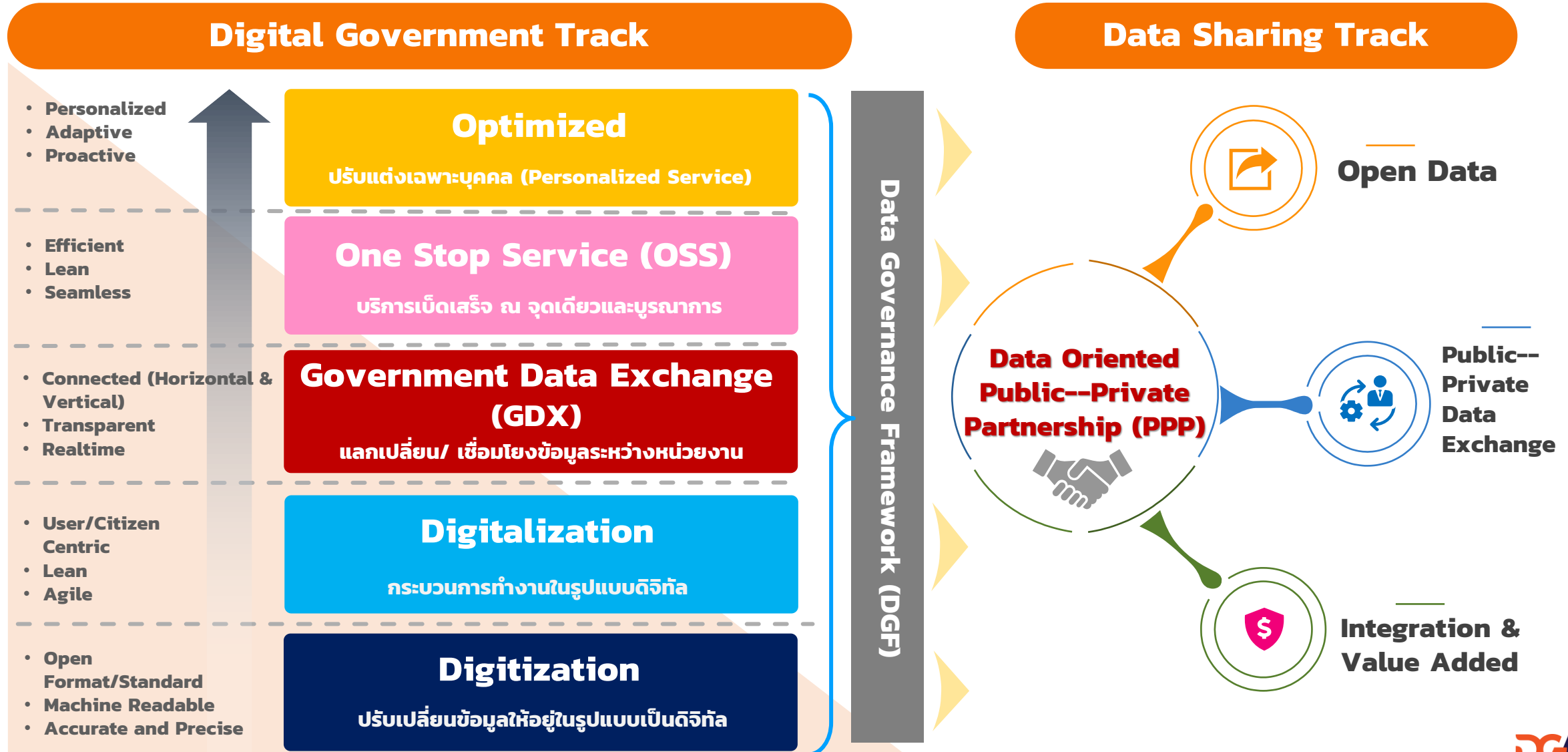

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับแรก
ประธานคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
ลงนามในประกาศ เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูล
ภาครัฐ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563 และ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 31
มีนาคม 2563

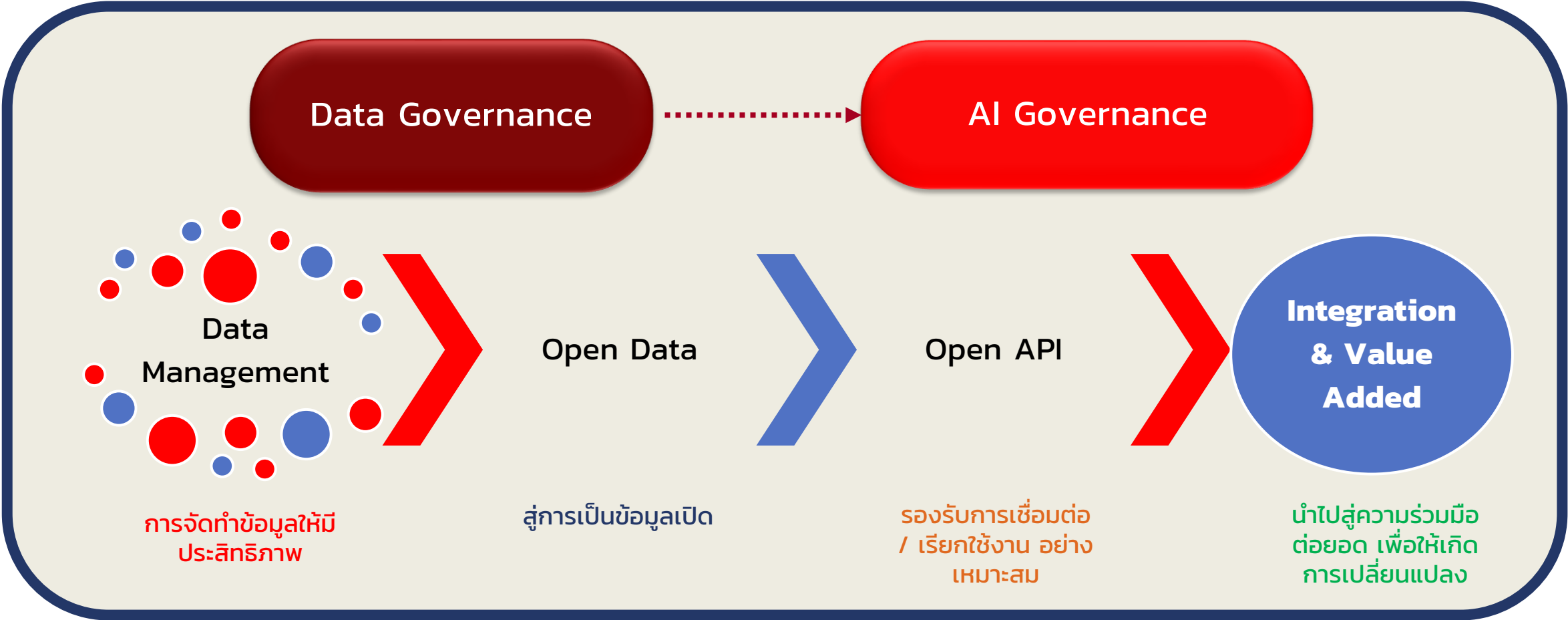
มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ (มรต. 6 : 2566)
ประธานคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ลงนามในประกาศ เรื่อง มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัลว่า
ด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2566
และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2566

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นกรอบแนวคิดกรอบการพัฒนาธรรมาภิบาลดิจิทัล และ Data Oriented Public-Private Partnership

Data Oriented Public--Private Partnership (PPP)

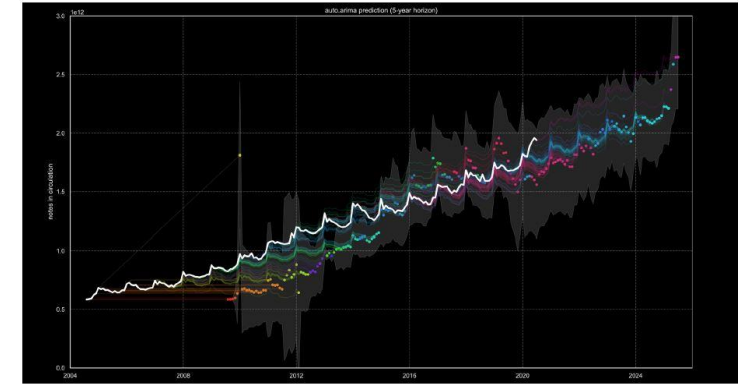
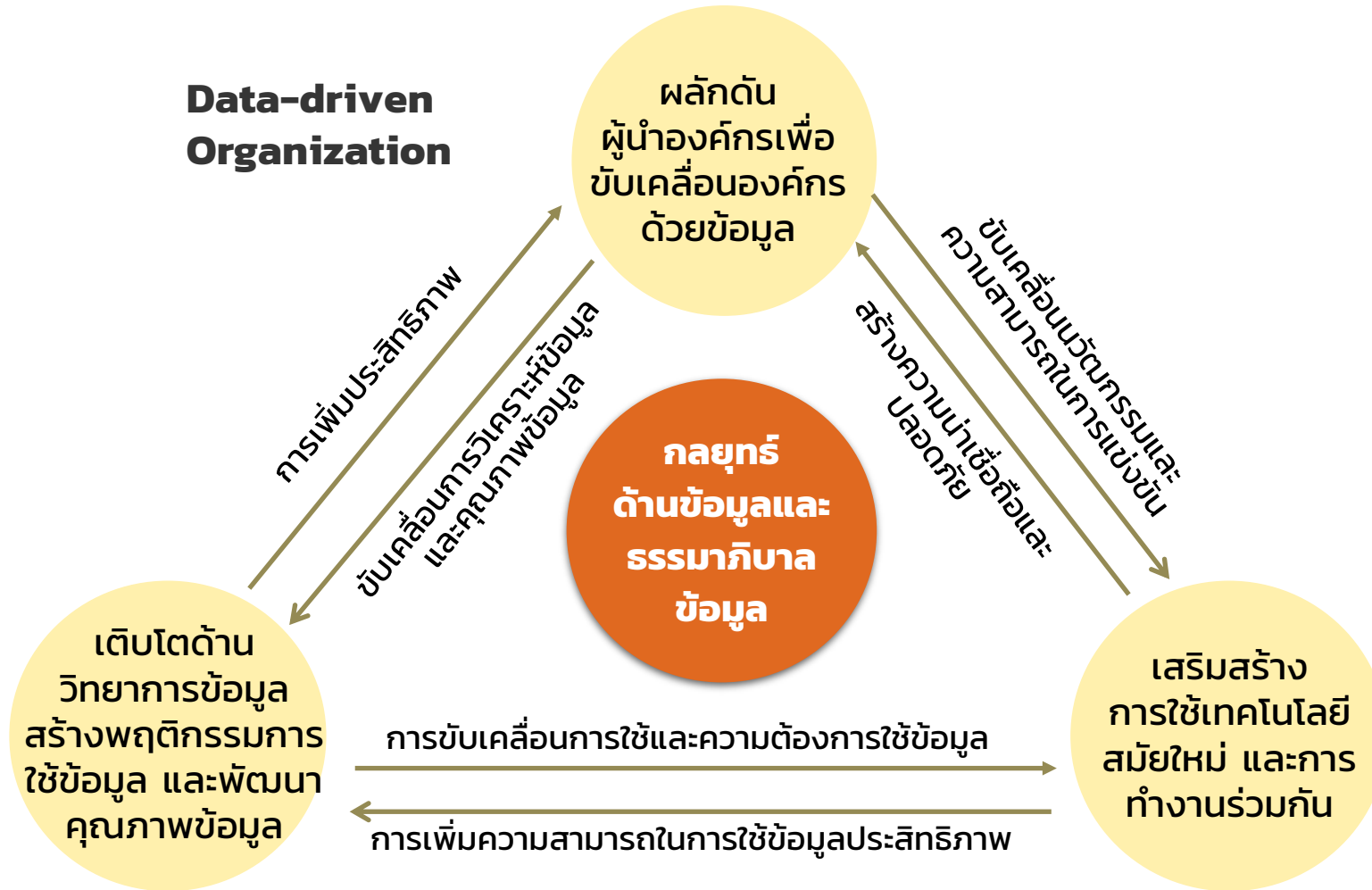
เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน / ประเทศ

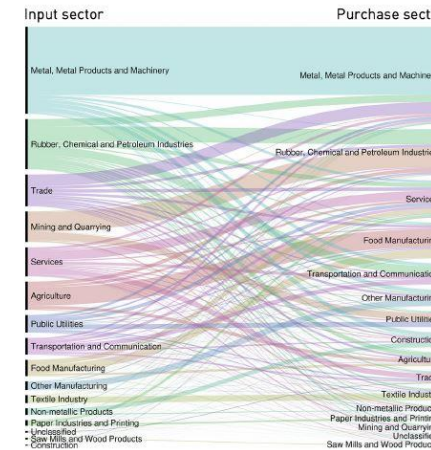

Data-driven Policy ช่วยองค์กรดีขึ้นได้อย่างไร

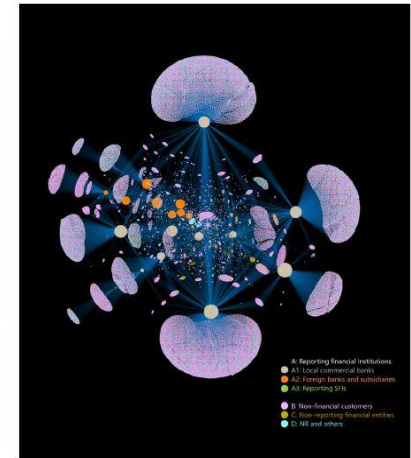
“การดำเนินนโยบายแบบ **data-driven policy** จะนำไปสู่การออกนโยบายและมาตรการที่มีลักษณะเฉพาะและตรงจุดมากขึ้น และสามารถเรียงความสำคัญของนโยบาย ติดตามและวัดผลความสำเร็จของนโยบาย รวมถึงการปรับปรุงได้

ภาพแสดงผลการพยากรณ์ปริมาณเงินบาทต่อเงินเยน 5 ปีข้างหน้า (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ภาพแสดงความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนการผลิตของ ผ่านการซื้อขายปัจจัยการผลิต (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ภาพแสดงโครงสร้างตลาดแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (foreign exchange market: FX market) ของไทย (ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย)

ที่มา ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance for Government)

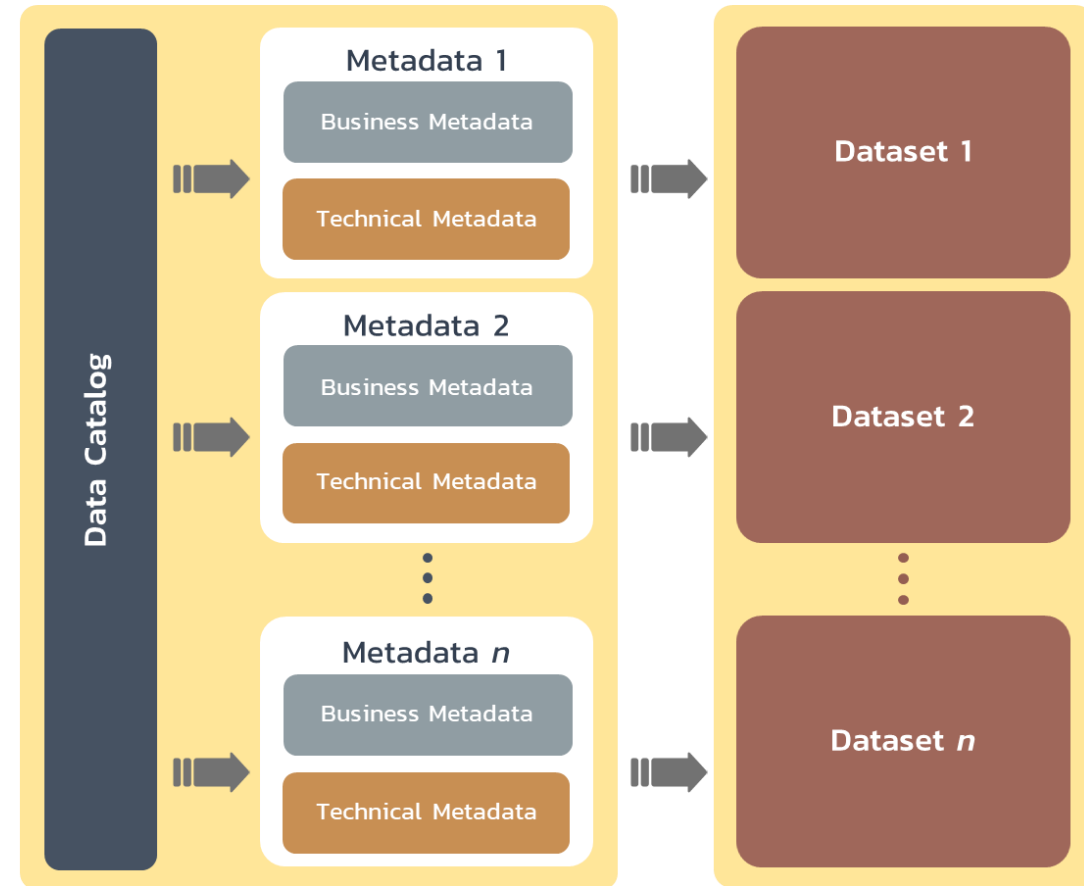
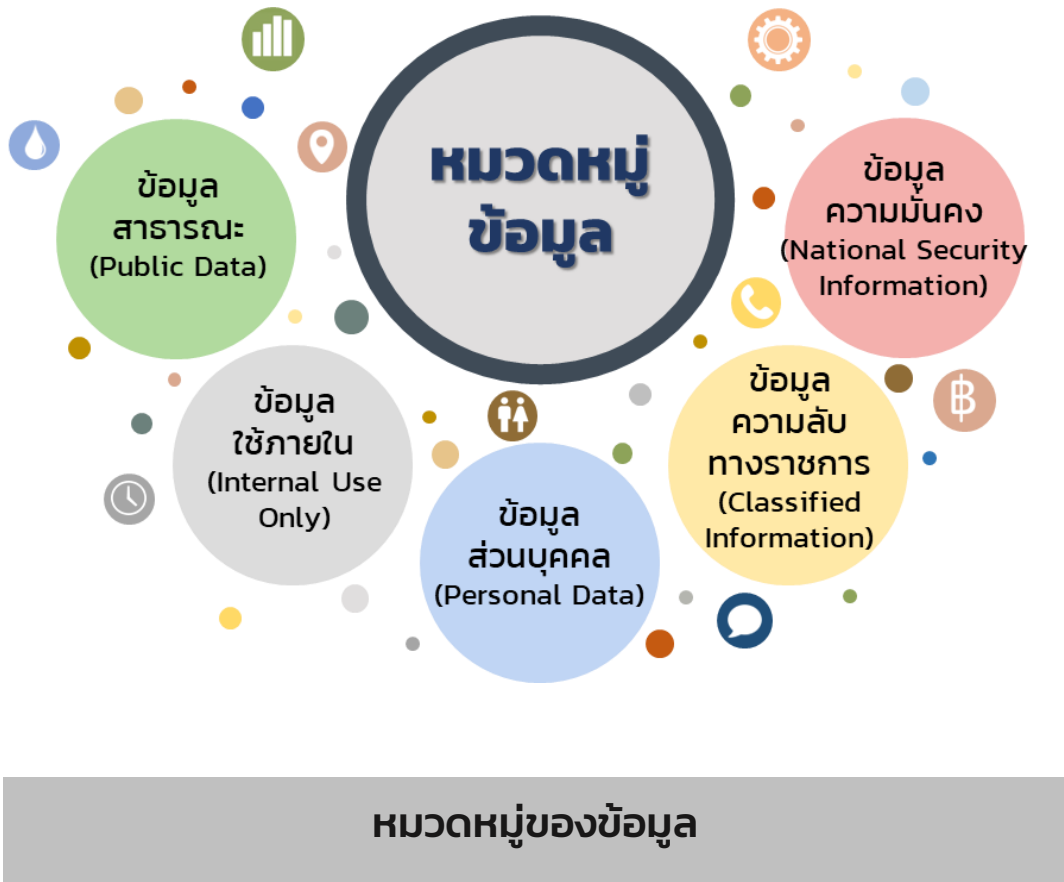
ผลลัพธ์

- **คุณภาพข้อมูล**
- **ทะเบียนบัญชีรายชื่อข้อมูลภาครัฐ**
นำไปสู่การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
- **การรักษาความปลอดภัย**
และคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- **การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ**
นำไปสู่การใช้ประโยชน์ข้อมูลในมิติต่าง ๆ
- **มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล**
คู่มือแนวปฏิบัติ
- **นโยบายในการขอใช้ข้อมูล**

ข้อมูลที่มีการใช้ประโยชน์ต้องมีจัดหมวดหมู่และจัดระดับชั้นข้อมูล

"Dataset = Strategic + Critical + Shared"

Metadata Repository / Data Dictionary

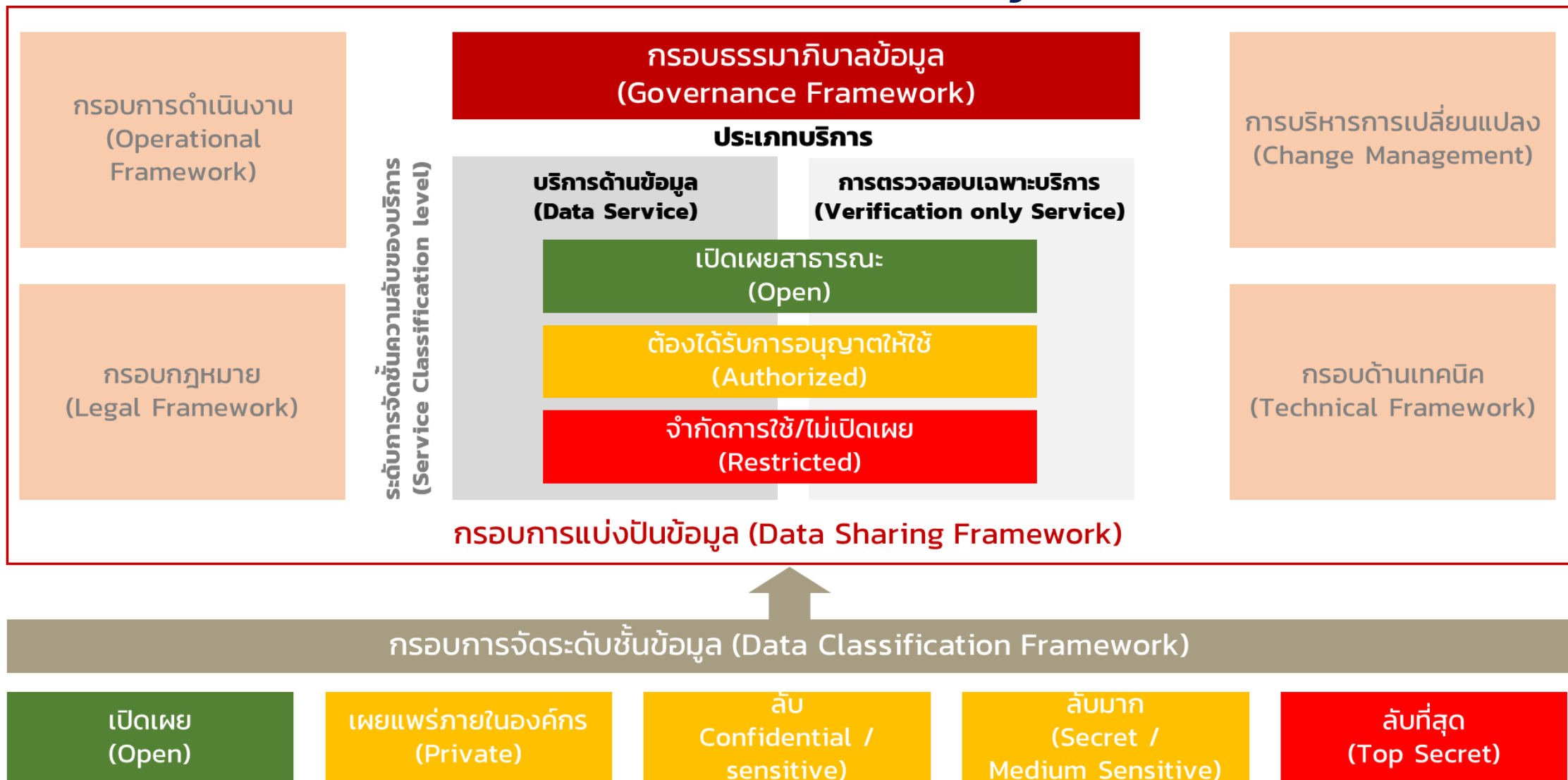
ความสัมพันธ์ระหว่างบัญชีข้อมูล เมทาดาทา และชุดข้อมูล

ที่มา ประกาศคณะกรรมการพัฒนามาตรฐานดิจิทัล รรรมากิบาลข้อมูลภาครัฐ

มรต. 8-2565

ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดระดับชั้นและแบ่งปันข้อมูลภาครัฐ

Data Classification & Data Sharing Framework

การประเมินความพร้อมรรรรมากิบาลข้อมูลภาครัฐ ของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา

การจัดทำนโยบายข้อมูล (Data Policy)
และ การจัดทำแนวปฏิบัติสำหรับชุดข้อมูล (Dataset
Guideline)

หัวข้อการนำเสนอ

01

การประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เกณฑ์ความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

02

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เป้าหมายของกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- กรอบการดำเนินงานตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- องค์ประกอบในการบริหารจัดการข้อมูล

03

เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- การจัดหมวดหมู่และระดับชั้นข้อมูล
- การทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ
- การจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล
- การประเมินคุณภาพข้อมูล

การประเมินความพร้อมของรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

การประเมินความพร้อมของรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐจะแสดงให้เห็นถึงสถานะปัจจุบันของหน่วยงานในเรื่องความพร้อมและความก้าวหน้าในการดำเนินการรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ประกอบด้วย 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 0 : None หมายถึง **ไม่มีรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ** หรือมีแต่ไม่ได้ดำเนินการอย่างเป็นทางการ

ระดับ 1 : Initial หมายถึง **ไม่มีการกำหนดมาตรฐาน** ของกระบวนการ

ระดับ 2 : Managed หมายถึง **เริ่มมีการกำหนดมาตรฐาน** ของกระบวนการเฉพาะแต่ละส่วนงาน

ระดับ 3 : Standardized หมายถึง กระบวนการถูกกำหนดเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน **มีการกำหนดส่วนงานกลางในการกำกับและติดตามข้อมูล**

ระดับ 4 : Advanced หมายถึง มีกระบวนการเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน **และมีระบบในการกำกับและติดตามข้อมูล**

ระดับ 5 : Optimized หมายถึง มีกระบวนการเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน **มีระบบการกำกับและติดตามข้อมูล และสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา**

ระดับ	โครงสร้างรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	กระบวนการรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ	นโยบายข้อมูลและการตรวจสอบ	การประเมินคุณภาพข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัย	การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
0 : None	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ
1 : Initial	มีการกำหนดผู้กำกับดูแลอย่างไม่เป็นทางการ	กระบวนการยังไม่เป็นมาตรฐาน	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ
2 : Managed	มีการกำหนดผู้กำกับดูแลในแต่ละส่วนงาน/บริการ	มีกระบวนการเป็นมาตรฐานส่วนงาน/บริการ	บังคับใช้ในส่วนงาน/บริการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ
3 : Standardized	มีส่วนงานกลางในรรรมาภิบาลข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลด้านธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	กระบวนการถูกกำหนดเป็นมาตรฐานของหน่วยงาน มีการกำหนดส่วนงานกลางในการกำกับและติดตามข้อมูล	บังคับใช้ทั้งหน่วยงาน	ประเมินคุณภาพข้อมูลหรือความมั่นคงปลอดภัย	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ
4 : Advanced	มีส่วนงานกลางในรรรมาภิบาลข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลด้านธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	มีกระบวนการเป็นมาตรฐานหน่วยงานและมีระบบในการกำกับและติดตามข้อมูล	บังคับใช้ทั้งหน่วยงาน	ประเมินคุณภาพข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัย	ไม่มีหรือมีแต่ไม่เป็นทางการ
5 : Optimized	มีส่วนงานกลางในรรรมาภิบาลข้อมูลซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลด้านธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ	มีกระบวนการเป็นมาตรฐานหน่วยงานและมีระบบในการกำกับและติดตามข้อมูล และสามารถวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	บังคับใช้ทั้งหน่วยงาน	ประเมินคุณภาพข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัย	มีการปรับปรุงกระบวนการอย่างต่อเนื่อง

หัวข้อการนำเสนอ

01

การประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เกณฑ์ความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

02

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เป้าหมายของกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- กรอบการดำเนินงานตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- องค์ประกอบในการบริหารจัดการข้อมูล

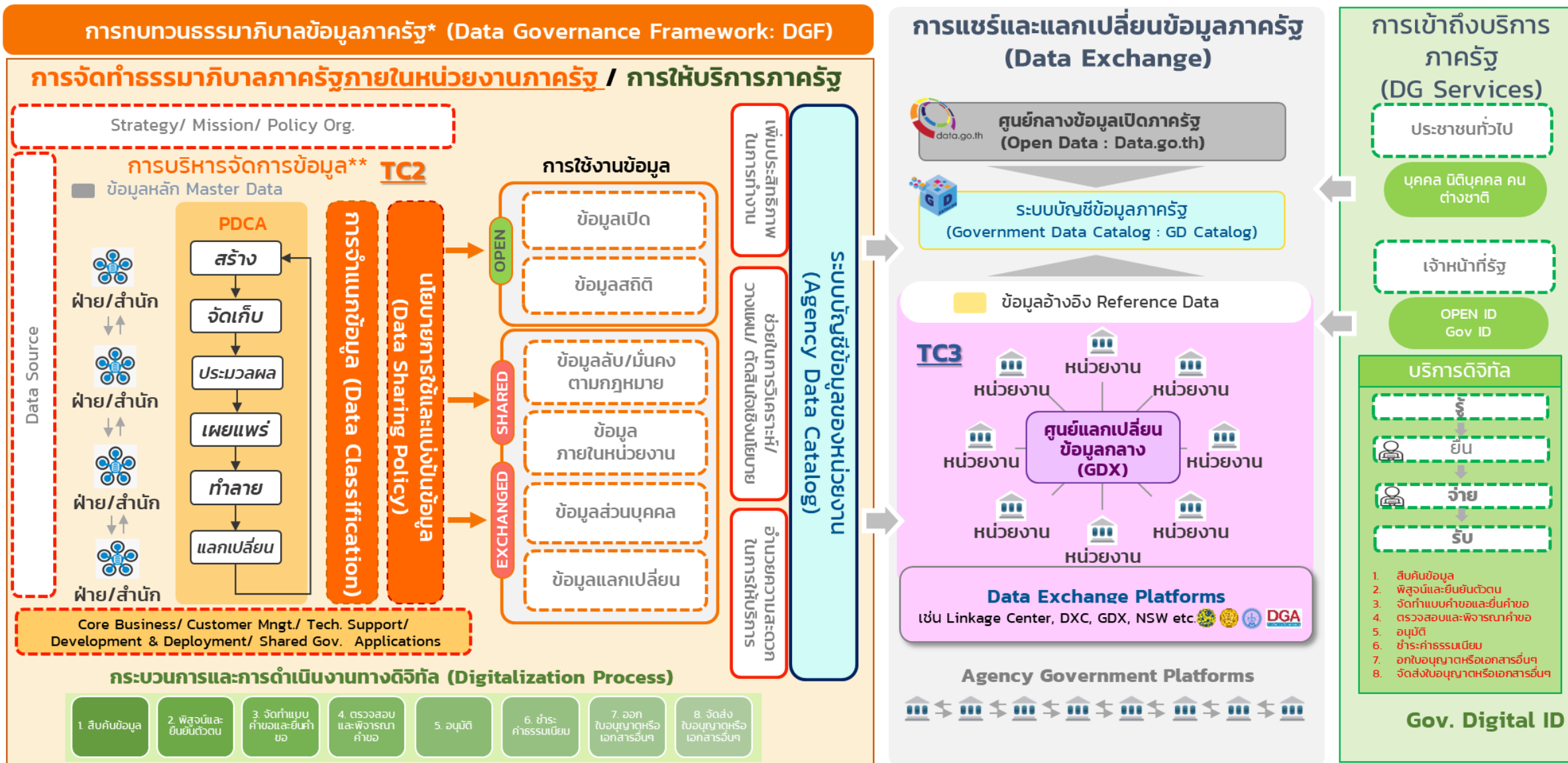
03

เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- การจัดหมวดหมู่และระดับชั้นข้อมูล
- การทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ
- การจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล
- การประเมินคุณภาพข้อมูล

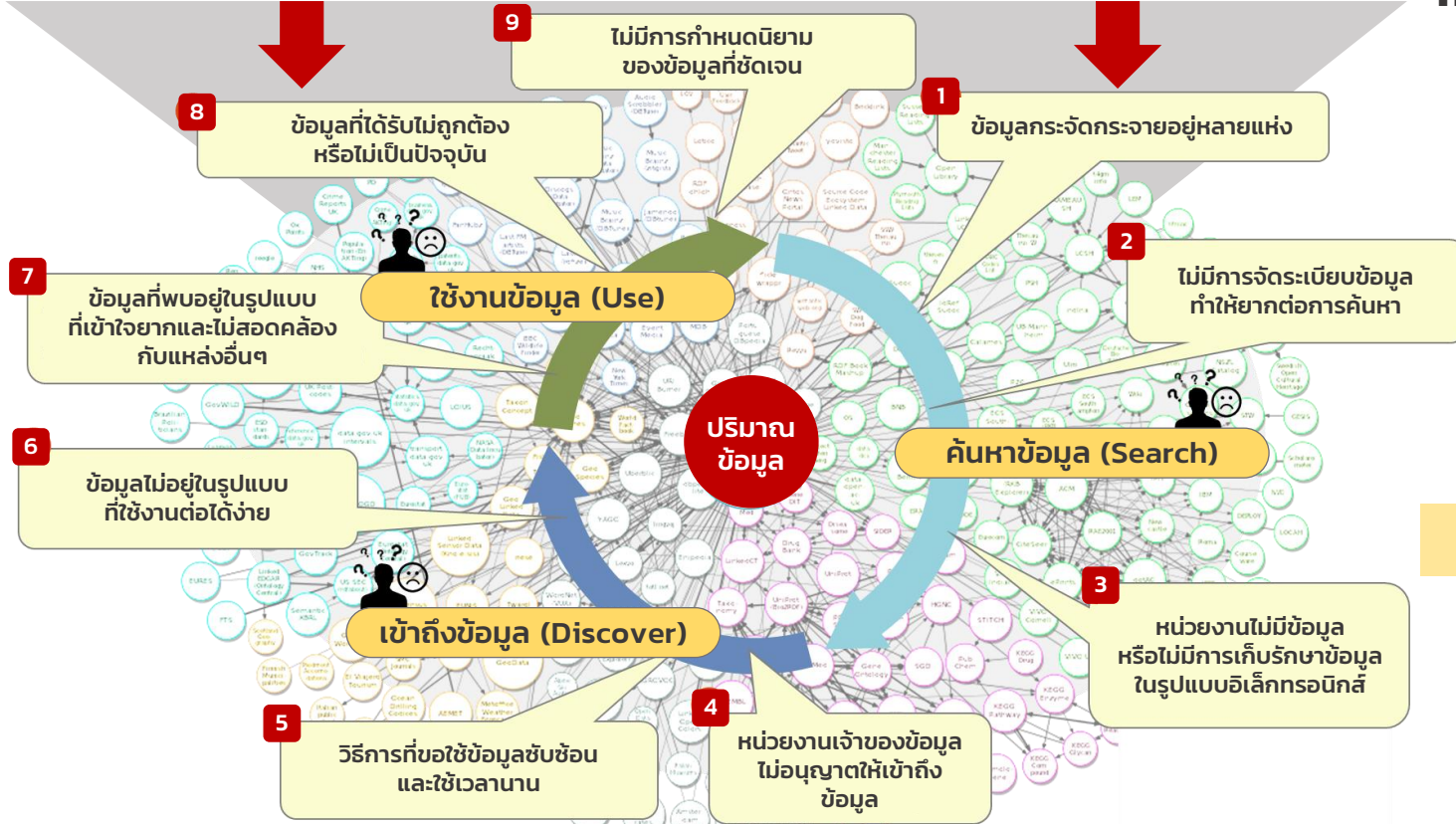
กรอบการพัฒนามาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government Standard Development Framework)

อ้างอิง พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562   หมายเหตุ * ประกาศ คกก. DG เรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ** มีกระบวนการจัดการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐภายในหน่วยงาน และมีความมั่นใจในการให้ข้อมูลแก่หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ

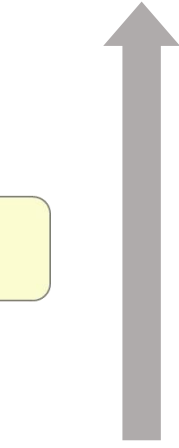

ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

ใช้งานง่าย
เข้าถึงได้ง่าย
ข้อมูลหาง่าย

การแก้ปัญหา

ปัญหา

ผลลัพธ์

- คุณภาพข้อมูล**
- ทะเบียนบัญชีรายชื่อข้อมูลภาครัฐ**
นำไปสู่การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล
- การรักษาความปลอดภัยและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล**
- การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ**
นำไปสู่การใช้ประโยชน์ข้อมูลในมิติต่าง ๆ
- มาตรฐานการแลกเปลี่ยนข้อมูล คู่มือแนวปฏิบัติ**
- นโยบายในการขอใช้ข้อมูล**

Data Governance : การกำกับดูแลข้อมูล

Accuracy   Completeness   Timeliness   Security   Privacy   Connectedness   Worthiness

Organization & Stewardship

- Function of
- DG Committee
  - Steward team
  - Data Controller/Processor/User

Policy & Standard

- **Data Management**
- Data Quality Assurance
- Data Exchange

Data Risk Management Compliance & Data Audit

- Data Risk Management
- Data Law & Regulation
- Data Quality Audit

Building Knowledge & Awareness

- Program Coverage
- Measurement
- Ongoing

Data Management : การบริหารจัดการข้อมูล

Foundation

Data Catalog

- What data ?
- Who's the owner ?
- Search Tags
- Data sources

Data Security & Privacy

- Confidentiality
- Integrity
- Availability

Data Quality

- Accuracy
- Validity
- Timeliness
- Completeness
- Uniqueness
- Consistency

สิ่งที่ต้องดำเนินการในการจัดทำรรรมาภิบาลข้อมูล

กำหนดมาตรฐาน แนวปฏิบัติ หรือ กฎเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อกำกับการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management Policy) ครอบคลุมตลอดวงจรชีวิตของข้อมูล

สิ่งที่ต้องมี

นโยบายรรรมาภิบาลข้อมูล

ประกอบด้วย

1. โครงสร้างรรรมาภิบาลข้อมูล
2. นโยบายการเข้าถึงข้อมูล
3. นโยบายการใช้ข้อมูล (Data Usage Policy)
4. นโยบายบูรณาการของข้อมูล (Data Integrity and Integration Policy)

แนวปฏิบัติด้านรรรมาภิบาลข้อมูล

ประกอบด้วย

1. การสร้างข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล และการทำลายข้อมูล
2. การจัดทำบัญชีข้อมูลของหน่วยงาน
3. การประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูล
4. การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน
5. การเปิดเผยข้อมูลและการขอใช้ข้อมูล
6. การประเมินผลการทำกำกับดูแลข้อมูล

รายการสิ่งที่ต้องทำ (Action Item)

- ✓ จำแนกบัญชีข้อมูลที่หน่วยงานถือครอง
- ✓ กำหนดหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูล
- ✓ จัดกลุ่มข้อมูล (Data Classification)
- ✓ การจัดทำมาตรฐานข้อมูล (Data Standard)
- ✓ การจัดทำ Data Dictionary
- ✓ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยข้อมูลและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล
- ✓ การควบคุมคุณภาพข้อมูลในกระบวนการ นำเข้า ส่งออก หรือ จัดเก็บข้อมูล การเผยแพร่ หรือ แลกเปลี่ยนข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูล
- ✓ การวัดคุณภาพและกำกับดูแลข้อมูล
- ✓ การวัดผลการดำเนินการและผลสัมฤทธิ์
- ✓ การประเมินผลคุณภาพการกำกับดูแลข้อมูลและรายงานผล

หัวข้อการนำเสนอ

01

การประเมินความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เกณฑ์ความพร้อมของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

02

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- เป้าหมายของกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- กรอบการดำเนินงานตามกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ
- องค์ประกอบในการบริหารจัดการข้อมูล

03

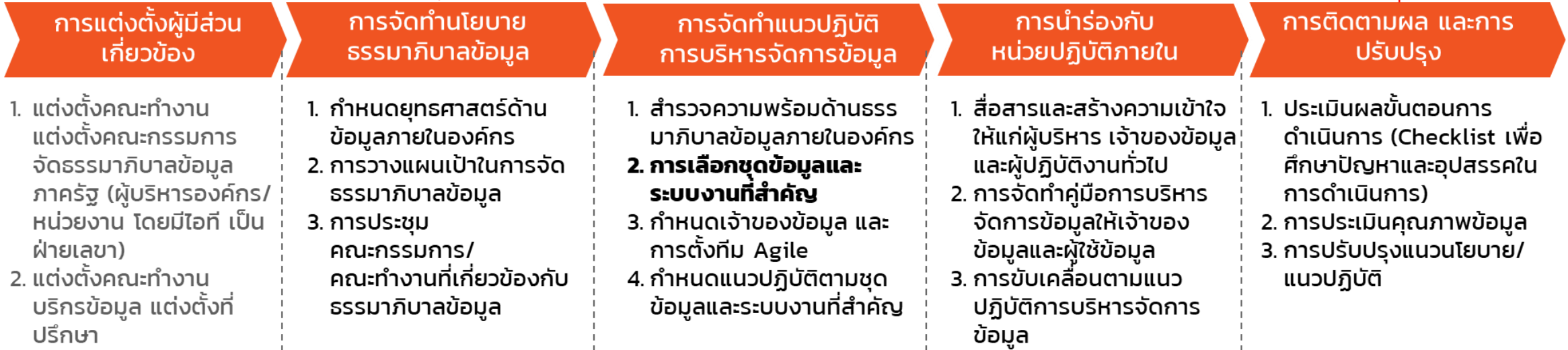
เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

- การจัดหมวดหมู่และระดับชั้นข้อมูล
- การทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ
- การจัดทำแนวนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล
- การประเมินคุณภาพข้อมูล

มรด. 6 : 2566 มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ

Roadmap การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงเพื่อให้การดำเนินการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน A

- ดำเนินการจากฝ่ายบริหารหน่วยงาน (Centralized Operating Model) โดยตั้งหน่วยงานกลางขึ้นใหม่ เพื่อขับเคลื่อนการทำให้ธรรมาภิบาลข้อมูล โดยเฉพาะ
- มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน เพื่อแก้ปัญหา ด้านข้อมูลขององค์กรให้มีทิศทางและมาตรฐานเดียวกัน
- การดำเนินการตามขั้นตอนโดยมี Checklist ในการตรวจสอบ ภายใต้แนวปฏิบัติตามนโยบายธรรมาภิบาลข้อมูล

แนวทางการดำเนินงานของหน่วยงาน B

- ดำเนินงานจากฝ่ายงานในหน่วยงาน (Decentralized Operating Model) โดยเริ่มการขับเคลื่อนจากฝ่ายงานภายในหน่วยงาน
- เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง
- มุ่งเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง โดยเริ่มจากการตั้งโจทย์/ปัญหาที่สำคัญของฝ่าย/ส่วนงานก่อน
- หน่วยงานนำหลัก Agile มาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลข้อมูล เพื่อให้มีการนำความเห็นมาปรับปรุงกระบวนการอย่างสม่ำเสมอ

มรต. 6 : 2566 มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ฉบับปรับปรุง: แนวปฏิบัติ องค์ประกอบธรรมาภิบาลข้อมูล 10 ข้อ

กฎเกณฑ์ (Rules of Engagement)

องค์ประกอบที่ 1

วิสัยทัศน์และภารกิจ (Vision and Mission)

องค์ประกอบที่ 2

เป้าหมาย การวัดธรรมาภิบาล/การวัดความสำเร็จ และยุทธศาสตร์การจัดหาเงินทุน (Goals, Governance Metrics / Success Measures, Funding Strategies)

องค์ประกอบที่ 3

นิยามข้อมูลและกฎเกณฑ์ (Data Definitions and Rules)

องค์ประกอบที่ 4

สิทธิในการตัดสินใจ (Decision Rights)

องค์ประกอบที่ 5

ความสามารถในการตรวจสอบได้และการรับผิดชอบในผลการดำเนินการ (Accountabilities)

องค์ประกอบที่ 6

การควบคุมความเสี่ยง (Control)

โครงสร้างธรรมาภิบาลและบุคลากร (People and Organizational Bodies)

องค์ประกอบที่ 7

ผู้มีส่วนได้เสีย (Data Stakeholders)

องค์ประกอบที่ 8

สำนักงานธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Office)

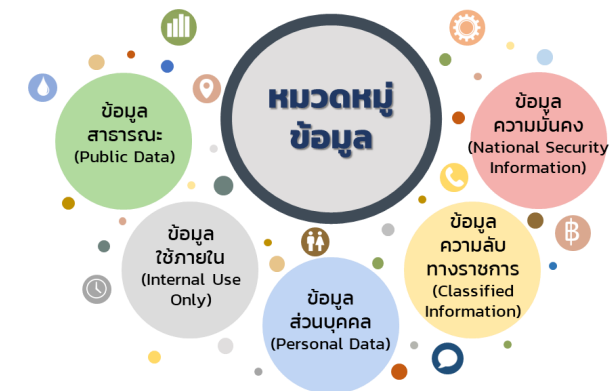
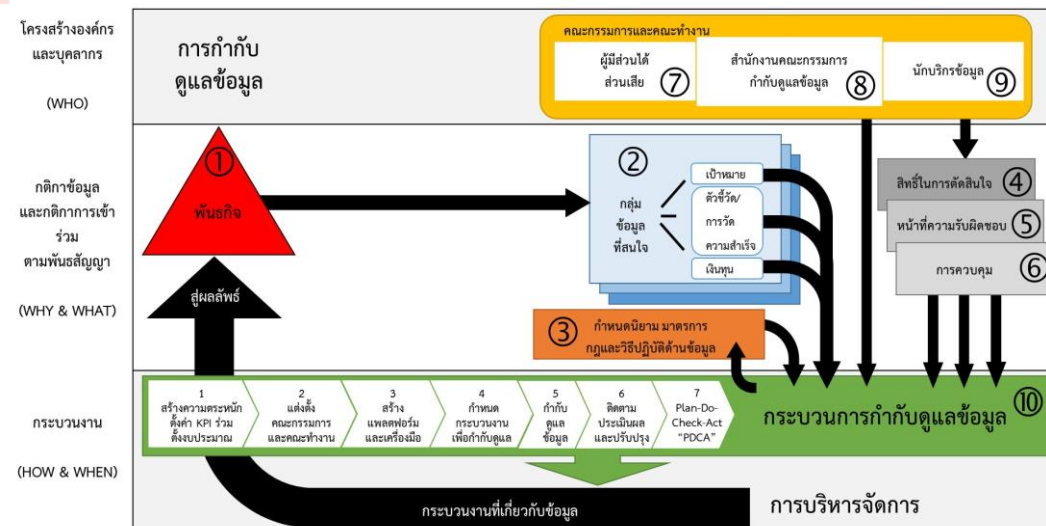
องค์ประกอบที่ 9

บริกรข้อมูล (Data Stewards)

กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (The Process of Governing Data)

องค์ประกอบที่ 10

กระบวนการธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มรด. 8-2565

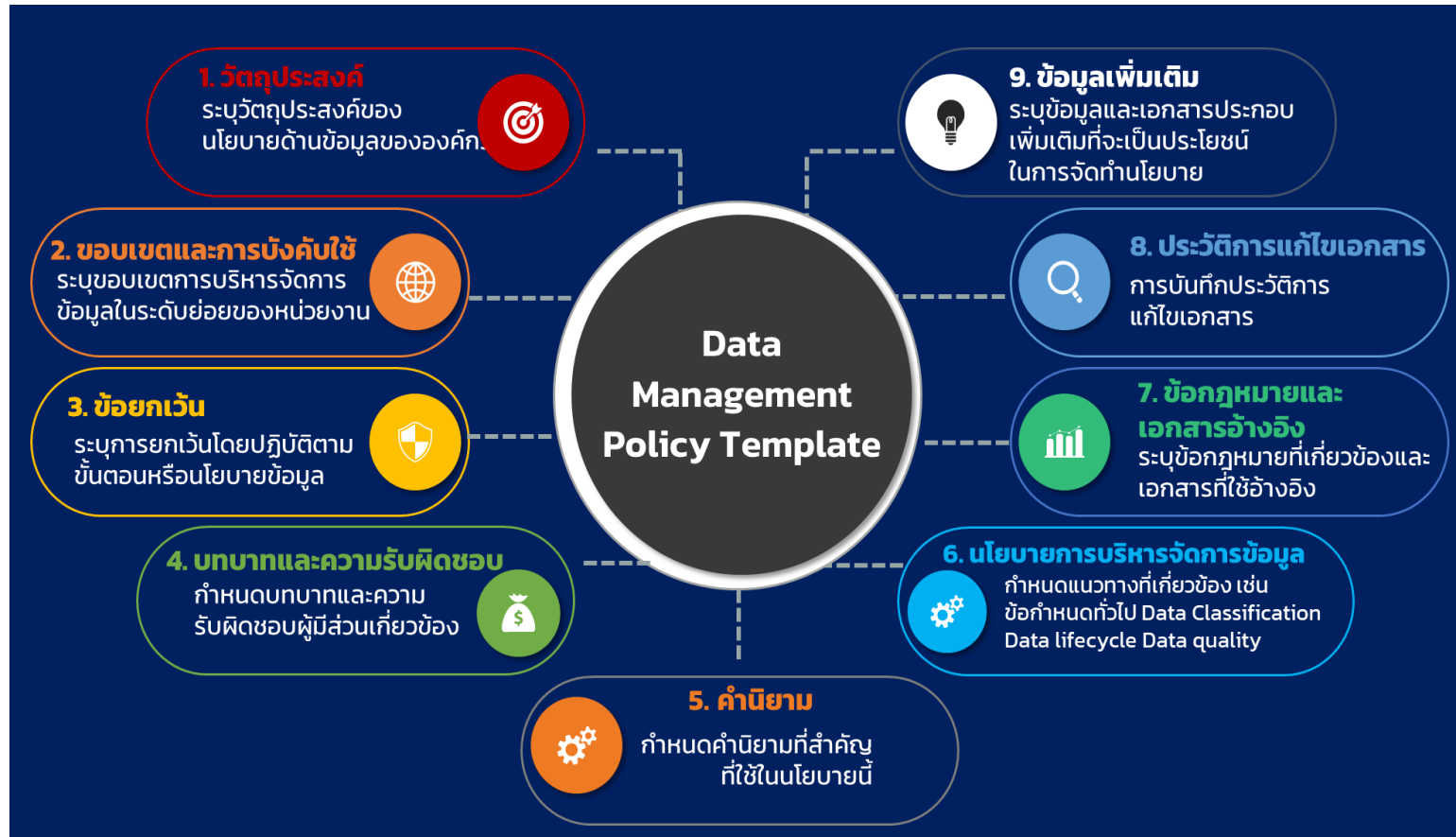
ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดระดับชั้นและแบ่งปันข้อมูลภาครัฐ

Open	Private (กระทบระดับบุคคล/องค์กร)	Confidential / sensitive (กระทบระดับบุคคล/องค์กร)	Secret / Medium Sensitive (กระทบระดับองค์กร/ประเทศ)	Top secret / Highly Sensitive (กระทบระดับองค์กร/ประเทศ)
คำอธิบาย (Description)				
<p>เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยให้ประชาชนได้รับรู้ รับทราบ หรือตรวจสอบได้โดยไม่จำเป็นต้องร้องขอ</p> <p>ตัวอย่าง : กฎ มติ ค.ร.ม. ข้อบังคับ รายงานผลการศึกษาทางวิชาการ และข้อมูลเปิดภาครัฐ ฯลฯ</p>	<p>เป็นข้อมูลที่ต้องคุ้มครองไม่ให้เผยแพร่โดยอิสระ โดยทั่วไปจะเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่มีลักษณะเป็นส่วนตัว (Private) ไม่ว่าจะกับข้อมูลบุคคลหรือองค์กร และแม้ว่าการสูญเสียหรือการเปิดเผยข้อมูลอาจไม่ส่งผลให้เกิดผลกระทบที่สำคัญ แต่ก็ไม่พึงประสงค์ที่เปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต</p> <p>ตัวอย่าง : ข้อมูลระเบียบ ข้อมูลพนักงาน เอกสารประกอบการปฏิบัติงาน และ วิธีปฏิบัติภายในหน่วยงาน ฯลฯ</p>	<p>เป็นข้อมูลที่มีระดับ Confidential หรือ Sensitive จะก่อให้เกิดความสูญเสีย หากมีการเปิดเผยต่อบุคคล/องค์กรที่ไม่ได้รับอนุญาตและส่งผลให้เกิดความอับอายอย่างมากต่อบุคคล/องค์กร และอาจเป็นผลทางกฎหมาย หรือจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์แห่งรัฐ เช่น ข้อมูลการป้องกัน และความเห็นภายในหน่วยงานที่ยังไม่ได้ข้อยุติ ฯลฯ</p> <p>ตัวอย่าง : ข้อมูลการป้องกัน และความเห็นภายในหน่วยงานที่ยังไม่ได้ข้อยุติ</p>	<p>ข้อมูลที่จัดระดับ Secret หรือ Medium Sensitive สงวนไว้สำหรับข้อมูลที่จะก่อให้เกิดความสูญเสีย/ผลกระทบร้ายแรง อาจทำให้ชื่อเสียงและการสูญเสียทางการเงิน/ทรัพย์สิน ต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ แห่งรัฐที่มีนัยสำคัญ (Importance) หากสูญหายหรือเปิดเผยอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>ตัวอย่าง : รายงานการแพทย์ ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และนโยบายสำคัญที่ใช้ปฏิบัติต่อรัฐต่างประเทศ</p>	<p>ข้อมูลที่จัดระดับ Top Secret หรือ Highly Sensitive จำกัดการใช้/ไม่เปิดเผยสำหรับข้อมูลที่จะก่อให้เกิดความสูญเสีย/ผลกระทบร้ายแรงที่สุด อาจทำให้ชื่อเสียงและการสูญเสียทางการเงิน/ทรัพย์สิน ต่อความมั่นคงและผลประโยชน์ แห่งรัฐที่สำคัญยิ่งยวด (Vital) หากสูญหายหรือเปิดเผยอย่างไม่ถูกต้องเหมาะสม</p> <p>ตัวอย่าง : ข้อมูลกำลังรบ ข้อมูลด้านการข่าวกรองยุทธศาสตร์ ข้อมูลความมั่นคงเชิงนโยบาย</p>
“การกำหนดระดับชั้นข้อมูล จะทำให้หน่วยงานสามารถดูแลข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น”				
ตัวอย่าง: การจำกัดการเข้าถึง (Access Control)				
<p>ไม่มีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูล/เปิดเผยสู่สาธารณะ</p>	<p>เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ขององค์กรมีแนวโน้มที่จะจัดการกับข้อมูล "Private" ในระหว่างการทำงาน</p>	<p>ข้อมูล Sensitive มักจะได้รับการจัดการโดยผู้บริหารระดับกลางขึ้นไป โดยที่เจ้าหน้าที่บางคนที่มีระดับต่ำกว่าจะได้รับการเข้าถึงเฉพาะในบางสถานการณ์เท่านั้น</p>	<p>ต้องได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวด โดยผู้บริหารระดับสูง และในหลายกรณีจะมีการแจกจ่ายสำเนาเอกสารตามระดับขั้นตอนเฉพาะขององค์กร/ประเทศ</p>	<p>กรณีข้อมูลที่อยู่ในชั้น “ลับที่สุด” จะไม่สามารถนำเข้าไปในระบบสารสนเทศได้ ต้องดำเนินการในรูปแบบเอกสาร (Hard Copy) เท่านั้น</p>

มรต. 4-1 : 2565 และ มรต. 4-2 : 2565 มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล

เอกสารแม่แบบแนวนโยบายการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management Policy Template)

เอกสารแม่แบบแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล (Data Management Guideline Template)

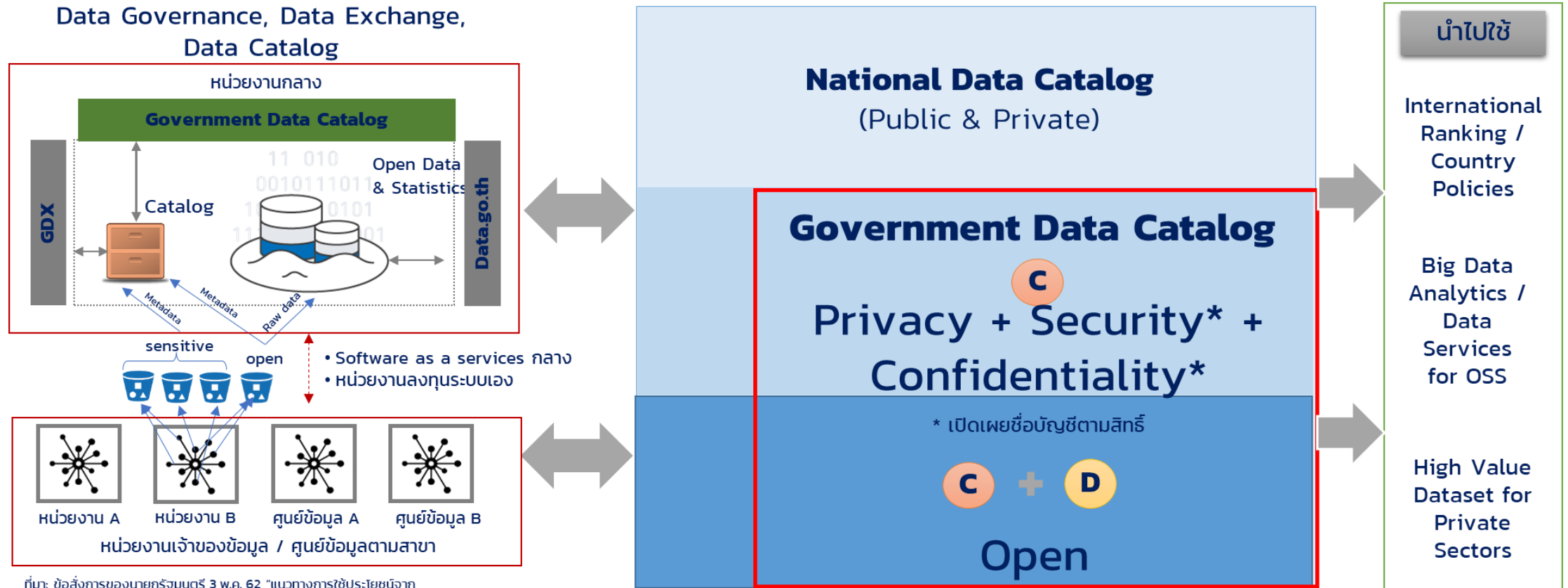

มรต. 3-1 : 2565 และ มรต. 3-2 : 2565 มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล

ว่าด้วยแนวทางการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐและแนวทางการลงทะเบียนบัญชีข้อมูลภาครัฐ

กรอบธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Framework) ของ DGI

ที่มา: ข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี 3 พ.ค. 62 "แนวทางการใช้ประโยชน์จากข้อมูลขนาดใหญ่ (Big data)"

** Data classifications ตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ แบ่งเป็น

- Open : ข้อมูลสาธารณะ (Public Data)
- Sensitive : ข้อมูลส่วนบุคคล (Privacy Data) ข้อมูลความลับทางราชการ (Confidentiality Data) และ ข้อมูลความมั่นคง (Security Data)

C บัญชีข้อมูล (Data catalog)   **D** ชุดข้อมูล (Dataset)

ที่มา : จากการหารือร่วมกันระหว่าง สวส. สสช. และ GBDi

มสพร. 1-2566 ว่าด้วยแนวทางการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ

การจัดทำเมทาดาตาของชุดข้อมูลของหน่วยงาน

คำอธิบายชุดข้อมูลส่วนหลัก (Mandatory Metadata) 14 รายการบังคับ

1 ประเภทข้อมูล (5 ทางเลือก)

ข้อมูลระเบียบ ข้อมูลสถิติ ข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่ ข้อมูลหลากหลายประเภท ข้อมูลประเภทอื่น ๆ

2 ชื่อชุดข้อมูล

3 องค์กร

4 ชื่อผู้ติดต่อ

5 อีเมลผู้ติดต่อ

6 คำสำคัญ

7 รายละเอียด

8 วัตถุประสงค์ (14 ทางเลือก)

9.1 หน่วยความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล (13 ทางเลือก)

9.2 ค่าความถี่ของการปรับปรุงข้อมูล

10 ขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์หรือเชิงพื้นที่ (14 ทางเลือก)

11 แหล่งที่มา

12 รูปแบบการเก็บข้อมูล (16 ทางเลือก)

13 หมวดหมู่ข้อมูลตามธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (4 ทางเลือก)

เพิ่มตัวเลือกรายการหมวดหมู่ ข้อมูลใช้ภายใน

14 สัญญาณอนุญาตให้ใช้ข้อมูล (7 ทางเลือก)

แก้ไขประเภทสัญญาณอนุญาตให้ใช้ข้อมูล

คำอธิบายชุดข้อมูลทางเลือก (Optional Metadata)

ข้อมูล
ระเบียบ

ข้อมูล
หลากหลาย
ประเภท

ข้อมูล
ประเภท
อื่น ๆ

ข้อมูลสถิติ

ข้อมูลภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่

• เพิ่มรายการที่ 15 ระดับชั้นข้อมูล

15 เจ็อนไขในการเข้าถึงข้อมูล

• เพิ่มรายการตัวเลือก เจ็อนไขการเข้าถึงข้อมูล

16 วันที่เริ่มต้นสร้าง

17 วันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด

18 URL

19 ผู้สนับสนุนหรือผู้ร่วมดำเนินการ (7 ทางเลือก)

20 หน่วยที่ย่อยที่สุดของการจัดเก็บข้อมูล (13 ทางเลือก)

21 ภาษาที่ใช้ (14 ทางเลือก)

22 ข้อมูลที่มีคุณค่าสูง

23 ข้อมูลอ้างอิง

15 เจ็อนไขในการเข้าถึงข้อมูล

16 ปีข้อมูลเริ่มต้นจัดทำ

17 ปีข้อมูลล่าสุดที่เผยแพร่

18 วันที่กำหนดเผยแพร่ข้อมูล

19 วันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด

20 การจัดจำแนก (14 ทางเลือก)

21 หน่วยวัด

22 หน่วยตัวคูณ (15 ทางเลือก)

23 วิธีการคำนวณ

24 มาตรฐานการจัดทำข้อมูล

25 URL

26 ภาษาที่ใช้

27 สถิติทางการ

15 เจ็อนไขในการเข้าถึงข้อมูล

16 ชุดข้อมูลภูมิศาสตร์ (13 ทางเลือก)

17 มาตรฐาน (6 ทางเลือก)

18.1 ค่าพิกัดรอบพื้นที่ด้านทิศตะวันตก

18.2 ค่าพิกัดรอบพื้นที่ด้านทิศตะวันออก

18.3 ค่าพิกัดรอบพื้นที่ด้านทิศเหนือ

18.4 ค่าพิกัดรอบพื้นที่ด้านทิศใต้

19 ความถูกต้องของตำแหน่ง

20 เวลาอ้างอิง

21 วันที่ปรับปรุงข้อมูลล่าสุด

22 วันที่กำหนดเผยแพร่ข้อมูล

23 วันที่เผยแพร่ข้อมูล

24 URL

25 ภาษาที่ใช้

☐ รายการตัวเลือกในรายการ "ระดับชั้นข้อมูล" และ "เจ็อนไขการเข้าถึงข้อมูล"

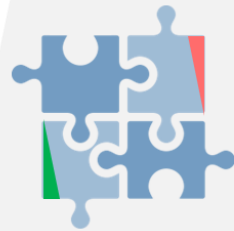
ลำดับ	ระดับชั้นข้อมูล	เจ็อนไขการเข้าถึงข้อมูล
1	ชั้นเปิดเผย (Open)	ไม่มีการจำกัดการเข้าถึงข้อมูล
2	ชั้นเผยแพร่ภายในองค์กร (Private)	เฉพาะบุคคลภายในหน่วยงาน
3	ชั้นลับ (Confidential)	ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารระดับผู้ช่วยผู้อำนวยการขึ้นไป
4	ชั้นลับมาก (Secret)	ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารระดับรองผู้อำนวยการขึ้นไป
5	ชั้นลับที่สุด (Top Secret)	ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารระดับผู้อำนวยการขึ้นไป

มรต. 5 : 2565 มาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ว่าด้วยหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

“5 มิติ (Dimension) ในการประเมินคุณภาพข้อมูล”

ความถูกต้องและสมบูรณ์

ความสอดคล้องกัน

ความต้องการของผู้ใช้

ความเป็นปัจจุบัน

ความพร้อมใช้

กรอบการประเมินคุณภาพข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ (DQA Framework)

เครื่องมือการประเมินคุณภาพข้อมูลด้วยตนเอง (DQA Tools)

1

แบบตรวจประเมินคุณภาพ (DQA Checklist)

เพื่อตรวจสอบกระบวนการเตรียมข้อมูลที่มีคุณภาพ สำหรับ *ทีมผู้ประเมินคุณภาพ*

2

แบบประเมินคุณภาพข้อมูลด้วยตนเอง (DQA Self-Assessment)

เพื่อวัดผลลัพธ์ข้อมูล (Data Output) ตามมิติคุณภาพข้อมูล สำหรับ *เจ้าของข้อมูล*

3

แบบตรวจประเมินการควบคุมและ ติดตามคุณภาพข้อมูล (DQC Checklist)

ตามกระบวนการจัดทำรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ สำหรับ *ทีมผู้ประเมินคุณภาพข้อมูล/เจ้าของข้อมูล* โดยใช้สำหรับประเมินคุณภาพข้อมูลในประเภทข้อมูลระเบียบ (Record) และ/หรือ Tabular Format Data ที่อยู่ใน Database ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและหน่วยงานภาครัฐมีการใช้งานเป็นประจำ เพื่อส่งเสริมให้มีการนำเกณฑ์การประเมินคุณภาพข้อมูลไปปฏิบัติจริงในหน่วยงาน

เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

มาตรฐาน

Government Data Classification and Data Sharing Framework

มสพร. 8-2565: ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดระดับชั้นและการแบ่งปันข้อมูลภาครัฐ

หลักเกณฑ์การจัดระดับชั้นและการแบ่งปันข้อมูลภาครัฐ

สามารถจำแนกหมวดหมู่และจัดระดับชั้นข้อมูล (Data Classification) กำหนดการเข้าถึงและใช้งานข้อมูล ให้ปลอดภัย สามารถแบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐได้

GD Catalog Guidelines & Register

มรด. 3-1 : 2565 และ มรด. 3-2 : 2565 : แนวทางการจัดทำบัญชีข้อมูลภาครัฐ (มสพร. 1-2566) และ แนวทางการลงทะเบียนระบบบัญชีข้อมูลภาครัฐ (สสช.)

ทะเบียนบัญชีรายชื่อข้อมูลภาครัฐ

ทราบถึงแหล่งที่มาของข้อมูล บริหารจัดการข้อมูล ให้เป็นปัจจุบัน นำไปสู่การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลบนระบบ GD Catalog

Recommendation for Writing Data Policy & Guideline

มรด. 4-1 : 2565 และ มรด. 4-2 : 2565 : ข้อเสนอแนะการจัดทำนโยบายและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการข้อมูล

นโยบาย/แนวปฏิบัติในการบริหารจัดการข้อมูล

ข้อมูลมีคุณภาพ มีความปลอดภัยและรักษาความเป็นส่วนตัว มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ นำไปสู่การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูล

DATA QUALITY ASSESSMENT FOR GOVERNMENT AGENCY

มรด. 5-2565 : หลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพข้อมูลสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

คุณภาพข้อมูลเพื่อการเปิดเผย/แลกเปลี่ยนข้อมูล

นำไปสู่การใช้ประโยชน์ข้อมูลในมิติต่าง ๆ เพื่อควบคุมคุณภาพและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการจัดทำรรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ

<https://dg.th/ot2mkz7ejg>

เครื่องมือประกอบการจัดทำรรมาภิบาลข้อมูล

แนะนำเว็บไซต์
แหล่งข้อมูล เสริมพลัง สร้างความรู้

standard.dga.or.th

DIGITAL GOVERNMENT
DEVELOPMENT AGENCY

DGA Thailand

DGA Thailand

DGA Thailand

contact@dga.or.th